

stikken viser, der er fra det første Aar, har det ikke rigtig kunnet komme til at virke. Og saaledes er der mange af de Spørgsmaal, det ærede Medlem rettede, som det kunde være meget behageligt at faa Besked om, men som det er aldeles umuligt at besvare endnu. Men det skal jeg ikke opholde mig ved.

Jeg har kun en eneste lille Anke at gøre mod Loven, og den blev ogsaa berørt af den sidste ærede Taler. Det er egentlig for Resten Grunden til, at jeg har taget Ordet, det er berørt af enkelte andre, og det er Lovens § 2, hvor der staar, at ved „Landarbejder“ forstaas i denne Lov enhver Mandsperson, der væsentlig ernærer sig ved at udføre almindeligt Landbrugsarbejde for andre imod Vederlag osv. Det er det eneste Punkt, hvor jeg kunde ønske, at Loven havde haft noget videre Rammer. Vi ere nemlig mange Gange i det Tilfælde at have Folk, som ere godt egnede til at have et saadant Husmandsbrug, men som det vil være vanskeligt at faa med, hvis vi ville bruge Loven bogstaveligt, saaledes som den her foreligger. Ovre i det Amt, hvor jeg bor, have vi f. Eks. en Klasse, som jeg nok vil spørge den højtærede Landbrugsminister om, hvad han vil henregne den til, til Haandværkere eller Landarbejdere. Det er Træskomændene. Vi have i Skanderborg Amt, ved de store Skove ved Ry og der omkring, en Masse Træskomænd. Vi lave jo saa mange Træsko i Jylland, at vi meddele dem i Tusindvis til Øerne, om det saa er til København. (*En Stemme:* For Penge!) Ja, vi Jyder pleje ikke at handle uden at faa noget for vore Varer. Vi forære jer skam ikke Træskoene; det trænge I ikke til. Nu er Forholdet det, at der er mange Husmandssønner, og for Resten Gaardmandssønner med, der ere Tjenestedrenge hjemme, og maaske Karle, og naar de blive lidt ældre, lære de at gøre Træsko, og saa staa de og gøre Træsko Aaret rundt, og om Høsten og Slætten og ved mange andre Lejligheder gaa de ud og arbejde for Bønderne, som de ere opdragne iblandt — de have saa godt som alle lært Bondearbejde. Men naar saadan en ung Træskomand kommer i den Alder, at han gifter sig og sætter Bo, have vi saa Lov at tage ham med efter § 2? Det forekommer nu mig, at hvis Manden har været ved Landbruget tidligere og er gift med en Pige, der ogsaa har tjent blandt Landboerne, bør han kunne komme med. For jeg vil for Resten sige — og min Erfaring i dette Kapitel er ikke saa lille,

efter at jeg i snart 25 Aar har været Repræsentant i Husmandskreditforeningen — at det kommer egentlig mere an paa Kone end paa Manden. Den Erfaring har jeg gjort ikke Hundreder, men Tusinder af Gange, at naar det er en dygtig og flink Kone, som ikke er bange for at vogte Kreaturerne og luge sine Roer, i det hele taget være paa Pletten baade paa den ene og den anden Maade, saa gaar det som oftest bedre, saa er hun lidt i Stand til at faa Manden listet ud at tjene en Skilling ved sit Arbejde, og naar det er en sparsommelig og dygtig Kone, kommer det meget mere an paa hende end paa Manden. Det har derfor i højeste Grad glædet mig, at ogsaa Husmandskonerne komme ud at rejse, for jeg tror, at de have meget mere Gavn af det end Husmændene. Naar altsaa en Træskomand er gift med en Bondepige, der har været almindelig Tjenestepige, vil jeg anse ham for kvalificeret; men jeg indrømmer den højtærede Minister, at hvis man melder mig, kan han med Loven i Haanden sige, at jeg har gjort en Ulovlighed. Det er den eneste Paragraf, jeg kunde ønske noget forandret.

Og saa er der dette Halvaar. Det er for saa vidt et Fremskridt, det indrømmer jeg, men alligevel er det ikke nær nok. Nu vil jeg sige, at Ministeriet har ogsaa paa dette Omraade hidtil, saa vidt det er blevet spurgt, handlet liberalt, og kunde vi vente stadig at have i Spidsen for Landbrugsministeriet en Mand med en saa god Forstaaelse af denne Sag som den højtærede Minister — efter det Samfundslag, han er udgaaet fra, har han jo ligesom vi andre Bønder haft Lejlighed til at se praktisk paa disse Forhold — saa var der ingen Fare ved det, for jeg er overbevist om, at den nuværende Landbrugsminister vil ikke fortolke Loven anderledes, end at vi nok kunne være tjente med det. Men vi ere jo ikke sikre paa at beholde ham i al Evighed, og saa kunde det være rart nok at have en Lov, hvorefter vi ogsaa kunde tage de Folk med, som ere virkelig kvalificerede, selv om de ikke fuldt ud opfylde de Bestemmelser, som staa i Lovens § 2. Det er en Henstilling, som jeg navnlig vil gøre til det kommende Udvalg, for, som ogsaa den sidste ærede Taler kom ind paa, her kunde der nok være Lejlighed til at udvide Forslaget lidt. Naar Kommissionerne ere, som de skulle være, naar Regeringen udnævner Formænd, som ere praktiske og fornuftige til at tage paa Sagerne, og naar Aamtsraadet, som skal udnævne de to andre, hvoraf den ene skal